

ریاست جمهوری
سازمان برنامه و بودجه کشور
مرکز آمار ایران

نتایج اولیه سرشماری عمومی کشاورزی - ۱۴۰۳

نشانه‌های نشریات مرکز آمار ایران

-	آمار گردآوری نشده است.
...	آمار در دسترس نیست.
x	ذاتاً یا عملاً وجود ندارد.
xx	جمع و محاسبه غیر ممکن یا بی‌معنی است.
	رقم کمتر از نصف واحد است.
	رقم (نسبت) ناچیز و قابل صرف‌نظر کردن است.
*	رقم غیر قطعی است.
**	رقم جنبه تخمینی دارد.
⊙	به دلیل حفظ محرمانگی، رقم قابل انتشار نیست.

اختلاف در سرجمع‌ها به علت سراسر کردن ارقام است. محاسبه نسبت‌ها و شاخص‌ها قبل از سراسر کردن ارقام صورت گرفته است.

پیشگفتار

اولین سرشماری کشاورزی ایران در سال ۱۳۵۲ در نقاط روستایی اجرا شد و پس از آن در سال‌های ۱۳۶۷، ۱۳۷۲، ۱۳۸۲ و ۱۳۹۳ سرشماری کشاورزی به صورت عمومی در همه «نقاط شهری و روستایی» به مرحله اجرا درآمد. سرشماری عمومی کشاورزی سال ۱۴۰۳، ششمین سرشماری کشاورزی کشور است که از ۱۲ آبان لغایت ۲۹ آذر ماه به‌طور همزمان در سراسر کشور انجام شد.

این سرشماری با ارائه آمار و اطلاعات صحیح درباره وضعیت کشاورزی کشور در کوچک‌ترین واحد جغرافیایی «آبادی و شهر»، از جمله منابع اصلی برنامه‌ریزی در بخش کشاورزی به شمار آمده و با ترسیم وضعیت موجود این بخش، ابزار مناسبی برای تهیه برنامه‌های توسعه، در اختیار برنامه‌ریزان، سیاستگذاران و مسئولان کشور قرار می‌دهد. همچنین سرشماری کشاورزی، به‌دلیل ارائه چارچوب‌های لازم برای اجرای طرح‌های آمارگیری نمونه‌ای در بخش کشاورزی به‌ویژه فعالیت‌های زراعت، باغداری و دامداری که بیش از ۹۰ درصد ارزش افزوده بخش را به خود اختصاص داده‌اند، یکی از ارکان اصلی و زیربنایی نظام آماری کشور محسوب می‌شود.

نشریه حاضر که تحت عنوان «نتایج اولیه سرشماری عمومی کشاورزی-۱۴۰۳» ارائه می‌شود، حاوی منتخبی از اولین و مهم‌ترین یافته‌های سرشماری است. این نشریه فقط اطلاعات کلی را ارائه می‌کند و هدف از تدوین آن، پاسخگویی به نیازهای کاربران از اطلاعات اولیه حاصل از سرشماری است. نتایج تفصیلی سرشماری در سطح کل کشور و استان‌ها در قالب نشریات سرشماری به صورت الکترونیکی منتشر خواهد شد و از طریق درگاه ملی آمار کشور به آدرس اینترنتی www.amar.org.ir در اختیار کاربران قرار می‌گیرد.

همکاری ارزنده کشاورزان عزیز و همراهی و مشارکت مؤثر دستگاه‌ها و سازمان‌ها به‌ویژه سازمان برنامه و بودجه، وزارت کشور، وزارت جهاد کشاورزی، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح، وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات، صدا و سیما، جمهوری اسلامی ایران، نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران، استانداری‌ها و سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها نقش اساسی در اجرای موفق سرشماری کشاورزی داشته است. مرکز آمار ایران از تمامی افراد و دستگاه‌هایی که در اجرای موفقیت‌آمیز این سرشماری سهیم بوده‌اند، صمیمانه قدردانی می‌نماید.

فهرست مندرجات

عنوان	صفحه
راهنمای کاربران	۹
تعاریف و مفاهیم	۱۲
یافته‌های مهم	۱۷
نقشه‌های موضوعی	۲۱
جدول‌های آماری	۲۹
۱- تعداد بهره‌برداران کشاورزی سرشماری شده به تفکیک نوع بهره‌بردار و استان	۳۱
۲- تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی به تفکیک نوع بهره‌بردار و استان	۳۲
۳- تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک جنس بهره‌بردار و استان	۳۴
۴- تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک وضع سواد، مدرک تحصیلی بهره‌بردار و استان	۳۵
۵- تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک وضع سواد و مدرک تحصیلی و سن بهره‌بردار	۳۶
۶- تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی به تفکیک نوع فعالیت و استان	۳۷
۷- مساحت اراضی کشاورزی به تفکیک اراضی زراعی و اراضی باغ و قلمستان بر حسب استان	۳۹
۸- تعداد بهره‌برداری و سطح کاشت گندم به تفکیک آبی و دیم بر حسب استان	۴۰
۹- تعداد بهره‌برداری‌های دارای دام سبک و تعداد دام آن‌ها در روز آمارگیری بر حسب استان	۴۱
۱۰- تعداد بهره‌برداری‌های دارای دام سنگین و تعداد دام آن‌ها در روز آمارگیری بر حسب استان	۴۲

راهنمای کاربران

نتایج سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳، مجموعه‌ای بسیار گسترده از اطلاعات آماری است که به اشکال متنوع به شرح زیر در اختیار کاربران قرار می‌گیرد:

- جدول‌های آماری در نشریات الکترونیکی
- فایل‌های اطلاعاتی رایانه‌ای به سفارش متقاضی

استفاده کاربران از اطلاعات ارائه‌شده به هر شکل و در هر قالبی باشد، مستلزم آشنایی با مفاهیم، اصطلاحات فنی و روش‌های اجرایی به کار گرفته شده در سرشماری عمومی کشاورزی است. از آن‌جا که اغلب مفاهیم و اصطلاحات مورد بحث، خاص این سرشماری است و ممکن است با برداشت‌های موجود در اذهان عمومی متفاوت باشد، بنا بر این مطالعه این راهنما به کاربران توصیه می‌شود.

روش سرشماری

سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳، یک طرح آماری منطبق با اصول پذیرفته‌شده توسط سازمان‌های آماری اکثر کشورهای جهان بوده و بر پایه‌های زیر استوار است:

- بهره‌برداری کشاورزی طبق تعریفی که خواهد آمد، واحد آماری اصلی بوده است و بهره‌بردار کشاورزی و آبادی / یا شهر نیز دو واحد آماری دیگر مورد استفاده بوده‌اند.
- مراجعه به بهره‌بردار و تکمیل پرسشنامه بر اساس اظهارات او، مبنای کسب اطلاعات بوده است و در مواردی که امکان دسترسی به بهره‌بردار فراهم نبوده، از افراد مطلع دیگری که با بهره‌بردار در ارتباط بوده‌اند به جای بهره‌بردار استفاده شده است.
- فهرست بهره‌برداران در اکثر نقاط روستایی و شهرها از طریق مراجعه و پرسش خانه به خانه و در ۳۶۷ شهر و ۶۳۳ آبادی از طریق مراجعه به منابع اداری، ثبتی و مطلعین محلی و با روش تحقیق میدانی قبل از شروع سرشماری تهیه شده است.
- اطلاعات ارائه‌شده به دلیل ماهیت کار، کم و بیش با خطاهای آماری غیر قابل کنترل همراه است و این نوع خطا ممکن است در برخی سطوح جغرافیایی کوچک محسوس‌تر باشد.
- پرسشگران به‌طور عموم از جوانان جویای کار دارای تحصیلات لیسانس و ترجیحاً تحصیل کرده‌های رشته‌های کشاورزی انتخاب شده‌اند و تحت نظارت سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی استان‌ها، از ۱۲ آبان لغایت ۲۹ آذر انجام وظیفه کرده‌اند.
- داده‌ها پس از گردآوری و ثبت در تابلت توسط مأمور سرشماری، در چند مرحله توسط رده‌های کارشناس مسئول، معاون فنی و آموزشی و کارشناس ارشد مورد بازنگری قرار گرفته و در صورت لزوم با توجه به شواهد و قرائن موجود و همچنین تماس مجدد با بهره‌برداران، طبق راهنمای فنی اصلاح شده است.

واحدهای جغرافیایی

از مجموع اطلاعات آبادی‌های واقع در محدوده هر دهستان، اطلاعات دهستان و از مجموع اطلاعات دهستان‌ها و شهرهای واقع در محدوده یک بخش، اطلاعات بخش و سپس اطلاعات شهرستان و استان به دست می‌آید.

در این سرشماری **آبادی**، محدوده‌ای است واقع در یک دهستان، با حدود ثبتی یا عرفی مستقل و خارج از محدوده شهرها یا آبادی دیگر که به دلیل وجود فعالیت انسان در تمام یا بخشی از آن، قابل تشخیص و معمولاً دارای نام خاصی است. آبادی یک نقطه جغرافیایی محسوب می‌شود و شامل اراضی کشاورزی و یا غیر کشاورزی و اماکن محل فعالیت یا سکونت انسان است. آبادی ممکن است یک ده، یک مزرعه، یک مکان، یک معدن و... باشد.

منظور از محدوده **شهری** در این سرشماری، همه نقاطی است که در داخل و خارج محدوده قانونی شهر قرار داشته و از حدود ثبتی و عرفی واحدی تبعیت کنند. بنا بر این، محدوده شهری علاوه بر ساختمان‌ها، اماکن، تاسیسات شهری و اراضی لابه‌لای بلوک‌های شهری، اراضی حاشیه شهرها را که منسوب به آن شهر است نیز در بر می‌گیرد. مزارع، باغات و تاسیسات دامپروری حاشیه شهرها و به طور کلی تمام اراضی حومه شهرها به شرطی جزو محدوده شهری محسوب می‌شوند که:

- داخل محدوده عرفی و یا ثبتی هیچ‌یک از آبادی‌ها یا شهرهای مجاور نباشد.
- به عنوان یک آبادی مستقل در فهرست آبادی‌های دهستان معرفی نشده باشد.
- منسوب به شهر یا محله‌هایی از شهر باشد.

شایان ذکر است محدوده آبادی‌ها روی نقشه‌های آماری مشخص نمی‌شود و در طبیعت ممکن است از طریق مرز مشترک با آبادی مجاور و یا اراضی ملی و... قابل شناسایی باشد.

ویژگی‌های سرشماری عمومی کشاورزی - ۱۴۰۳

- سرشماری عمومی کشاورزی-۱۴۰۳، دومین طرح آمارگیری مقیاس بزرگ کشور است که با رویکرد جمع‌آوری آمار و اطلاعات از روش کاغذی به روش الکترونیکی تغییر کرده است. در این روش اطلاعات گردآوری شده در قالب پرسشنامه‌های الکترونیکی تحت وب و یا دستگاه رایانک «تبلت» ثبت شده است. این امر موجب صرفه‌جویی قابل ملاحظه در خرید کاغذ، چاپ فرم‌ها و پرسشنامه‌ها، انبارداری مدارک و حذف برخی رده‌ها از سازمان اجرایی (رده‌های بازبین، مسئول گروه) و سازمان استخراج سرشماری (رده‌های داده‌آما، متصدی وریف و کارشناس ادیت موضوعی) نسبت به سرشماری‌های گذشته گردیده است.
- نرم‌افزار گردآوری داده‌ها به نحوی طراحی شد که امکان انجام کنترل صحت داده‌ها را در حین تکمیل فرم‌ها و پرسشنامه‌ها توسط مأمور سرشماری از طریق نرم‌افزارهای هوشمند فراهم آورد.
- از طریق نرم‌افزارهای طراحی شده در سامانه تحت وب این امکان فراهم شد که کارشناسان مسئول فنی و اجرایی، معاونین فنی و آموزشی و کارشناسان ارشد بتوانند با گوشی شخصی و یا رایانه بر نحوه عملکرد رده‌های تحت سرپرستی خود نظارت داشته و موارد اشکال را شناسایی، اصلاح و یا به رده‌های زیر نظر خود، برگشت دهند.
- در این سرشماری فهرست بهره‌برداران کشاورزی در تعدادی از شهرها و آبادی‌های بزرگ قبل از سرشماری تهیه شد و روش فهرست‌برداری مکان به مکان به منظور شناسایی خانوارهای بهره‌بردار کشاورزی که فعالیت بسیار پرهزینه و وقت‌گیر بوده است، حذف شد. در روش جدید، فهرست بهره‌برداران کشاورزی قبل از اجرای سرشماری با مراجعه به منابع اطلاع (منابع ثبتی و مطلعین محلی و...) تهیه شد و اطلاعات سرشماری تحت وب و به روش تلفنی گردآوری شده است.
- با توجه به تغییرات در الگوی کشت، نیازهای آماری جدید و ارتقاء سطح کیفی چارچوب‌های آماری از فعالیت‌های کشاورزی، برخی از اقلام آماری جدید نسبت به سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳ اضافه شد.
- امکان بررسی مقایسه‌ای اطلاعات حاصل از اجرای سرشماری عمومی کشاورزی ۱۳۹۳ و اطلاعات گردآوری شده توسط مأموران سرشماری به منظور آگاهی رده‌های مدیریتی از نحوه پوشش سرشماری در آبادی مورد آمارگیری و همچنین کنترل کیفیت داده‌ها و مدیریت پیشرفت عملیات میدانی سرشماری از طریق داشبوردهای مدیریتی که با همکاری «دبیرخانه ستاد سرشماری»، «کمیته تهیه طرح و آموزش» و «کمیته فناوری اطلاعات» طراحی شد، نقش مهمی را در افزایش پوشش و کیفیت در این سرشماری ایفا

نمود.

- حذف رایانک «تبلت» از رده‌های کارشناس مسئول فنی و اجرایی، معاونین فنی و کارشناسان ارشد سرشماری و استفاده از تلفن همراه و رایانه تحت وب به منظور کنترل کار مأموران سرشماری، از دیگر ویژگی‌های این سرشماری بوده است.
- به دلیل پاره‌ای از ملاحظات، امکان آزمایش سرشماری در سال ۱۴۰۲ فراهم نشد و کلیه مراحل طراحی مجدد فرم‌ها و راهنماها و بازطراحی و تست نرم‌افزارها در بازه ۴ ماهه انجام شد.
- با توجه به این که عملیات میدانی این سرشماری در آبان و آذر ۱۴۰۳ اجرا شد و با در نظر گرفتن این موضوع که جمعیت دام به ویژه دام سبک در ماه‌های مختلف متفاوت می‌باشد، به منظور مقایسه پذیری نتایج این سرشماری با سایر طرح‌های آماری، توصیه می‌شود، مرجع زمانی این سرشماری در بخش دام، اواخر آبان در نظر گرفته شود.

فعالیت‌های انجام شده به منظور ارتقاء سطح کیفی داده‌های سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳

بررسی همه‌جانبه فایل داده‌های سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳ به منظور اطمینان از صحت اطلاعات در ارتباط با موارد زیر:

- مقایسه داده‌های گردآوری شده در سطح آبادی با سرشماری‌های گذشته در حین عملیات میدانی
- بررسی مساحت اراضی کشاورزی (اراضی زراعی و باغ و قلمستان) و سطح کاشت محصولات زراعی در بهره‌برداری‌های کشاورزی
- بررسی زراعت‌های آبی و دیم در سطح بهره‌برداری‌های کشاورزی کشور
- بررسی اطلاعات ثبت شده در خصوص مقایسه سطح زیرکشت و آیش در بهره‌برداری‌های دارای اراضی زراعی آبی و دیم
- بررسی وضعیت بهره‌برداری‌های کشاورزی دارای فعالیت زراعت و باغداری بر اساس وسعت اراضی زراعی و باغ و قلمستان
- بررسی وجود محصولات زراعی و باغی در بهره‌برداری‌های کشاورزی در سطوح استان و شهرستان
- بررسی مقایسه‌ای مساحت و تعداد درخت در بهره‌برداری‌های دارای باغ و قلمستان در سطح شهرستان
- بررسی وضعیت فعالیت بهره‌برداری‌های دارای کشت گلخانه‌ای
- بررسی توزیع مساحت اراضی زراعی، باغ و قلمستان همچنین نژاد، تعداد و جنسیت انواع دام سبک و سنگین
- بررسی وضعیت بهره‌برداری‌های بزرگ دارای فعالیت زراعت، باغداری و پرورش دام سبک و سنگین
- بررسی محصولات ناسازگار با شرایط اقلیمی
- مقایسه نتایج با سایر منابع موجود «ثبتی و آماری»

تعاریف و مفاهیم

خانوار

خانوار از افرادی تشکیل می‌شود که با هم در یک اقامتگاه زندگی می‌کنند، با یکدیگر هم‌خرج هستند و معمولاً با هم غذا می‌خورند. بنا بر این لازم نیست که اعضای یک خانوار حتماً با یکدیگر رابطه خویشاوندی داشته باشند. به عبارت دیگر خانوار لزوماً با خانواده یکی نیست. فردی که به تنهایی زندگی می‌کند نیز، خانوار تلقی می‌شود.

فعالیت‌های کشاورزی

در این سرشماری فعالیت‌های کشاورزی مورد نظر عبارتند از:

- **زراعت:** منظور از زراعت، کشت و کار نباتات سالانه در فضای باز یا تحت پوشش موقت، روی زمین زراعی، یا بین درختان باغ است. نباتات سالانه معمولاً ساقه علفی دارند و پس از برداشت محصول، بوته آن‌ها از بین می‌رود و یا این‌که قسمت‌های زیرزمینی گیاه (ریشه، پیاز و...) برای سال بعد در زمین باقی می‌ماند. به‌عنوان مثال کشت گندم، چغندر قند، یونجه، پنبه، پیاز، زعفران، انواع سبزی‌ها، حبوبات و گلایل، زراعت محسوب می‌شود.

- **باغداری:** منظور از باغداری، احداث و نگهداری باغ‌های مثمر و غیر مثمر شامل قلمستان و به‌طور کلی پرورش نباتات دائمی روی زمین، در فضای باز یا زیر پوشش موقت است. نباتات دائمی گیاهانی هستند که غالباً تنه یا ساقه چوبی دارند و پس از برداشت محصول، تمام یا قسمتی از گیاه در زمین باقی می‌ماند و مجدداً در سال‌های بعد محصول می‌دهد. انواع درختان و درختچه‌های مثمر مانند پرتقال، هلو، انگور، بوته چای و گل محمدی و انواع درختان غیر مثمر مانند تبریزی و سپیدار، نباتات دائمی محسوب می‌شوند.

- **کشت گلخانه‌ای:** منظور از کشت گلخانه‌ای، کشت انواع محصولات سالانه یا دائمی است که در گلخانه‌ها انجام می‌شود. کشت محصولات کشاورزی زیر پوشش موقت مانند کشت زیر پلاستیک، کشت گلخانه‌ای محسوب نمی‌شود. منظور از گلخانه، مکانی است که با ایجاد ساختمان با پایه‌های ثابت و سقف شیشه‌ای، پوشش پلاستیکی و... برای تولید محصولات سالانه یا دائمی در محیط تحت کنترل از نظر حرارت، رطوبت، نور، تهویه و... اختصاص یافته است. کشت هیدروپونیک (بدون خاک) نیز جزو کشت گلخانه‌ای محسوب می‌شود. مکان مورد استفاده برای پرورش قارچ، در این سرشماری کشت گلخانه‌ای محسوب نشده است.

- **پرورش دام:** منظور، پرورش گوسفند و بره، بز و بزغاله، گاو و گوساله، گاومیش و بچه‌گاومیش و شتر و بچه‌شتر است. در این سرشماری به گوسفند و بره و بز و بزغاله، «دام سبک» و به گاو و گوساله، گاومیش و بچه‌گاومیش و شتر و بچه‌شتر، «دام سنگین» گفته شده است.

- **پرورش طیور به روش سنتی:** منظور، پرورش انواع مرغ و خروس و جوجه، اردک، غاز و بوقلمون است که معمولاً به‌طور محدود در محل سکونت خانوار انجام می‌شود.

- **پرورش زنبور عسل:** نگهداری انواع کندوی فعال (دارای جمعیت) اعم از نوع جدید یا قدیم، زنبورداری یا پرورش زنبور عسل به حساب می‌آید.

- **پرورش کرم/بریشم:** نگهداری کرم ابریشم به منظور تولید پيله، پرورش کرم ابریشم یا نوغانداری نامیده می‌شود.
- **پرورش ماهی:** نوعی از پرورش آبزیان است که شامل پرورش ماهیان گرم‌آبی و سردآبی است و محصول تولیدی آن، ماهی خوراکی می‌باشد.
- **پرورش میگو:** نوعی از پرورش آبزیان است که شامل پرورش انواع میگو در محیط‌های مصنوعی است.

بهره‌برداری کشاورزی، بهره‌بردار و انواع آن‌ها

تمامی فعالیت‌های کشاورزی که تحت مدیریت واحدی قرار دارد، یک واحد تولیدی کشاورزی است که بهره‌برداری کشاورزی نامیده می‌شود. این مدیریت توسط اعضای یک یا چند خانوار (اشخاص حقیقی) یا توسط یک شرکت رسمی یا مؤسسه عمومی (اشخاص حقوقی) اعمال می‌شود. اگر فعالیت‌های یک واحد تولیدی کشاورزی در محدوده چند آبادی یا شهر گسترده باشد، در سرشماری ۱۴۰۳ هر قسمت واقع در محدوده یک شهر یا آبادی، یک بهره‌برداری کشاورزی تلقی شده است. با این تعریف، اطلاعات منتسب به هر آبادی یا شهر، از مجموع اطلاعات بهره‌بردارهای کشاورزی آن شهر یا آبادی به دست آمده است.

بهره‌برداریهایی مورد سرشماری واقع شده‌اند که حداقل در یکی از گروه‌های زیر قرار گرفته باشند:

- بهره‌بردارهای دارای حداقل ۴۰۰ مترمربع زمین زراعی در روز آمارگیری
- بهره‌بردارهای دارای حداقل ۲۰۰ مترمربع باغ و قلمستان در روز آمارگیری
- بهره‌بردارهای پرورش‌دهنده دام سنگین (گاو و گوساله، گاو میش و بچه‌گاو میش و شتر و بچه‌شتر) که در روز آمارگیری، دارای حداقل یک رأس/ نفر دام سنگین بوده‌اند.
- بهره‌بردارهای پرورش‌دهنده دام سبک (گوسفند و بره و بز و بزغاله) که در روز آمارگیری، دارای حداقل دو رأس دام سبک بوده‌اند.
- بهره‌بردارهای پرورش‌دهنده طیور به روش سنتی که در روز آمارگیری دارای حداقل ۱۰ قطعه مرغ، خروس، جوجه، اردک، غاز و بوقلمون بوده‌اند.
- بهره‌برداریهایی که در روز آمارگیری، دارای کشت گلخانه‌ای در هر وسعتی بوده‌اند.
- بهره‌برداریهایی که در روز آمارگیری دارای فعالیت پرورش زنبور عسل در هر وسعتی بوده‌اند.
- بهره‌برداریهایی که در طول ۳۶۵ روز گذشته دارای فعالیت «پرورش کرم ابریشم» یا «پرورش ماهی و میگو» در آب‌های داخلی به هر وسعت بوده‌اند.

در این سرشماری بهره‌برداریهایی که دارای شرایط مورد نظر حداقل در یکی از گروه‌های فوق بوده‌اند به‌عنوان بهره‌بردار کشاورزی شناسایی شده‌اند و اطلاعات سایر فعالیت‌های آن‌ها، حتی اگر زیر حد نصاب‌های تعیین شده باشد، مورد پرسش قرار گرفته و نتیجه در پرسشنامه‌های مربوط ثبت شده است.

بهره‌برداری اختصاصی و بهره‌برداری شریکی

بهره‌برداری اختصاصی نوعی بهره‌برداری کشاورزی تحت مدیریت اشخاص حقیقی است که توسط اعضای یک خانوار یا توسط یک نفر بهره‌بردار به تنهایی اداره می‌شود؛ بهره‌برداری شریکی نوعی بهره‌برداری کشاورزی است که توسط دو یا چند بهره‌بردار که عضو یک خانوار نیستند به‌طور مشترک اداره می‌شود و فاقد شخصیت حقوقی است.

بهره‌برداری با زمین و بی‌زمین

اگر بهره‌برداری دارای فعالیت زراعت یا باغداری دارای زمین کشاورزی، غیر گلخانه باشد بهره‌برداری با زمین و در غیر این صورت بهره‌برداری بی‌زمین محسوب می‌شود؛ بهره‌بردارهای بی‌زمین مانند بهره‌برداریهایی که فقط دارای فعالیت دامداری یا کشت گلخانه‌ای هستند.

انواع بهره‌بردار

در این سرشماری برای دستیابی به بهره‌برداری‌های کشاورزی، ابتدا فهرست بهره‌برداران کشاورزی در هر آبادی یا شهر تهیه شده و به این لحاظ ۴ نوع بهره‌بردار تعریف و تشخیص داده شده است:

خانوار معمولی ساکن

خانوارهای بهره‌بردار کشاورزی که در محدوده آبادی یا شهر محل سکونت خود دارای «بهره‌برداری کشاورزی اختصاصی» بوده و یا در مدیریت یک یا چند «بهره‌برداری شریکی» با سایر خانوارها مشارکت داشته‌اند، در این گروه قرار گرفته‌اند. این بهره‌برداران از طریق مراجعه به مکان محل سکونت در زمان سرشماری، شناسایی و فهرست شده‌اند.

بهره‌بردار غیر ساکن

اشخاص حقیقی که محل سکونت آن‌ها شهر یا آبادی غیر از شهر یا آبادی محل وقوع بهره‌برداری کشاورزی آنان بوده است، صرف‌نظر از این‌که در شهر یا آبادی محل سکونت خود نیز دارای بهره‌برداری کشاورزی باشند یا نباشند، «بهره‌بردار غیر ساکن» نامیده شده و در این گروه قرار گرفته‌اند. بدیهی است که همین بهره‌برداران اگر در محل سکونت خود نیز دارای بهره‌برداری کشاورزی باشند، در آن‌جا در گروه خانوارهای معمولی ساکن (بهره‌بردار) قرار گرفته‌اند.

خانوار معمولی غیر ساکن

بهره‌بردارانی که در زمان اجرای سرشماری با کلیه اعضای خانوار در حال کوچ بوده‌اند و مأموران سرشماری آنان را در محلی غیر از محدودی آبادی یا شهر محل سکونت، شناسایی کرده و به اعتبار دارا بودن تعدادی دام متحرک، در همان‌جا سرشماری شده‌اند، در این گروه قرار گرفته‌اند.

- محدوده بهره‌برداری این نوع بهره‌برداران در سطح شهرستان تلقی شده است و به حساب هیچ‌یک از آبادی‌ها و یا شهرها نیامده است.
- اراضی کشاورزی این خانوارها، در آبادی یا شهر محل وقوع آن‌ها و در قالب بهره‌برداران غیر ساکن سرشماری شده است.

شرکت رسمی/ مؤسسه عمومی

تمامی شرکت‌های رسمی و مؤسسات عمومی (اشخاص حقوقی) دارای بهره‌برداری کشاورزی در این گروه قرار گرفته و در هر آبادی یا شهری که دارای فعالیت کشاورزی بوده‌اند، شناسایی و فهرست شده‌اند.

بهره‌بردار کشاورزی

شخصی است حقیقی یا حقوقی که به تنهایی یا با مشارکت دیگران، مدیریت امور بهره‌برداری کشاورزی و مسئولیت فنی و اقتصادی آن را به عهده داشته و مستقیماً در سود و زیان آن سهیم است.

خانوار بهره‌بردار کشاورزی

خانوار بهره‌بردار کشاورزی، خانواری است که حداقل یکی از اعضای آن «بهره‌بردار کشاورزی» است.

اراضی کشاورزی

منظور، زمین‌های دایر کشاورزی است که شامل اراضی زراعی و باغ و قلمستان می‌شود.

اراضی کشاورزی آبی

آن قسمت از اراضی کشاورزی است که کشاورزی انجام شده در آن آبیاری می‌شود.

اراضی کشاورزی دیم

آن قسمت از اراضی کشاورزی است که کشاورزی انجام شده در آن آبیاری نمی‌شود و آب مورد نیاز برای رشد گیاه از طریق نزولات آسمانی تأمین می‌شود.

اراضی زراعی

منظور، زمین‌هایی است که به فعالیت زراعت (اعم از زیر کشت و آیش) اختصاص یافته است. بنا بر این اراضی زراعی شامل باغ و قلمستان نمی‌شود.

زیر کشت

آن قسمت از اراضی زراعی است که به منظور برداشت در سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ در این دوره یا قبل از آن زیر کشت رفته باشد.

آیش

آن قسمت از اراضی زراعی است که در تناوب کشت قرار دارد ولی برای برداشت در سال زراعی ۱۴۰۳-۱۴۰۲ زیر کشت نرفته است.

باغ و قلمستان

آن بخش از اراضی کشاورزی است که در زمان سرشماری زیر کشت نباتات دائمی به صورت کاشت مجتمع قرار داشته است.

باغ

باغ، زمینی است در فضای باز که در آن کشت و کار درختان مثمر به صورت مجتمع (کاشت مجتمع) انجام شده است، بدیهی است حیاط منازل، حاشیه‌ی مزارع و... که گاهی اوقات این نوع درختان در آن‌ها به تعداد کم یا به صورت پراکنده کاشته می‌شود، باغ محسوب نمی‌شود، خزانه و نهالستان این نوع محصولات نیز تحت عنوان باغ منظور شده است.

قلمستان

قلمستان، زمینی است در فضای باز که در آن انواع تبریزی (تبریزی، صنوبر، سپیدار، کبوده، پده، شالک، اشن و...) و اوکالیپتوس با هدف بهره‌برداری اقتصادی از تنه یا شاخه آن به صورت مجتمع کاشته شده باشد. خزانه و نهالستان این نوع درختان نیز تحت عنوان قلمستان منظور شده است.

کاشت مجتمع

منظور از کاشت مجتمع، در این‌جا نوعی کاشت است که درخت یا درختچه‌ها به صورت منظم و طبق قاعده کاشته شده باشند. کاشتی که در آن گیاهان فوق بدون نظم و قاعده ولی با تراکم کافی کشت شده باشند، به نحوی که بتوان مساحت اختصاص یافته به آن را تعیین کرد نیز، کاشت مجتمع محسوب شده است.

کاشت مجتمع ساده (تک محصولی) و مخلوط (چند محصولی)

منظور از کاشت مجتمع ساده (تک محصولی) در این جا، نوعی کاشت مجتمع است که در آن فقط یک نوع محصول دائمی کاشت شده و اصطلاحاً تک محصولی باشد، مانند باغی که در آن فقط انگور کاشته شده است. باغی را که به منظور بهره برداری از یک محصول خاص احداث شده ولی در بین درختان یا در اطراف آن تعداد کمی از سایر انواع درختان کاشته شده باشد، به صورت کاشت ساده (تک محصولی) منظور شده است. در مقابل باغ و قلمستان به صورت کاشت مجتمع ساده (تک محصولی)، باغ و قلمستان به صورت کاشت مجتمع مخلوط (چند محصولی) قرار دارد که در آن بیش از یک نوع محصول دائمی و به صورت مخلوط کاشته شده است به نحوی که تعیین مساحت هر یک از محصولات مقدور نیست. مانند باغی که در آن سیب، گلابی و آلو به صورت مخلوط کاشته شده است.

کاشت پراکنده

منظور از کاشت پراکنده، کاشت انواع محصولات دائمی در اطراف یا داخل مزارع، خارج از باغ و قلمستان ها و یا حاشیه جوی و کانال آب و... است، اما در این سرشماری کاشت محصولات فرعی در باغ هایی با کاشت مجتمع ساده (تک محصولی) نیز، استثنائاً جزو کاشت پراکنده منظور شده است.

محصولات دائمی مثمر

منظور از محصولات دائمی مثمر در این سرشماری، درختان یا درختچه هایی است که کاشت آن به منظور برداشت میوه، برگ، گل یا هر نوع محصول دیگری غیر از چوب، انجام می گیرد. با این تعریف علاوه بر درختان میوه، بوته چای، توت نوغان، گل محمدی و... جزو محصولات دائمی مثمر طبقه بندی شده اند.

محصولات دائمی غیر مثمر

منظور از محصولات دائمی غیر مثمر درختانی هستند که محصول اصلی آن ها چوب است.

یافته‌های مهم

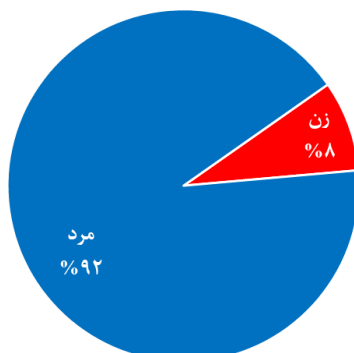
بهره‌برداران و بهره‌برداری‌های کشاورزی

در سرشماری عمومی کشاورزی ۱۴۰۳، تعداد ۴۲۹۳ هزار بهره‌بردار کشاورزی در سطح کشور شناسایی و سرشماری شده است. تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی کشور ۴۲۵۱ هزار بهره‌برداری بوده است. از این تعداد ۳۰۸۳ هزار واحد متعلق به خانوارهای معمولی ساکن در آبادی یا شهر مورد آمارگیری، ۱۱۳۷ هزار واحد متعلق به بهره‌برداران غیر ساکن، ۲۲۶۳۷ واحد متعلق به خانوارهای معمولی غیر ساکن (در حال کوچ) و ۸۲۷۵ واحد متعلق به شرکت‌های رسمی و مؤسسه‌های عمومی است.

جنس، سن و سواد بهره‌برداری‌های متعلق به اشخاص حقیقی

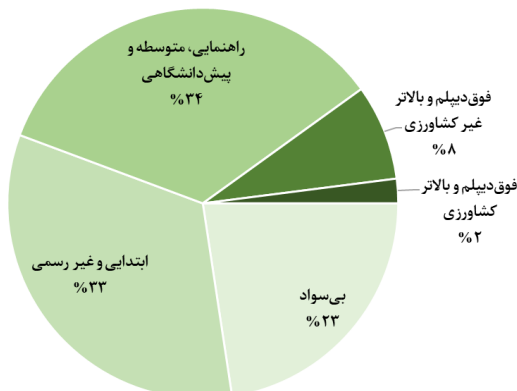
تعداد بهره‌برداری‌های متعلق به اشخاص حقیقی ۴۲۴۳ هزار بهره‌برداری بوده که توسط ۳۸۸۹ هزار بهره‌بردار مرد و ۳۵۳ هزار بهره‌بردار زن مدیریت شده است.

نمودار ۱- بهره‌برداری‌های متعلق به اشخاص حقیقی، به تفکیک جنس بهره‌بردار

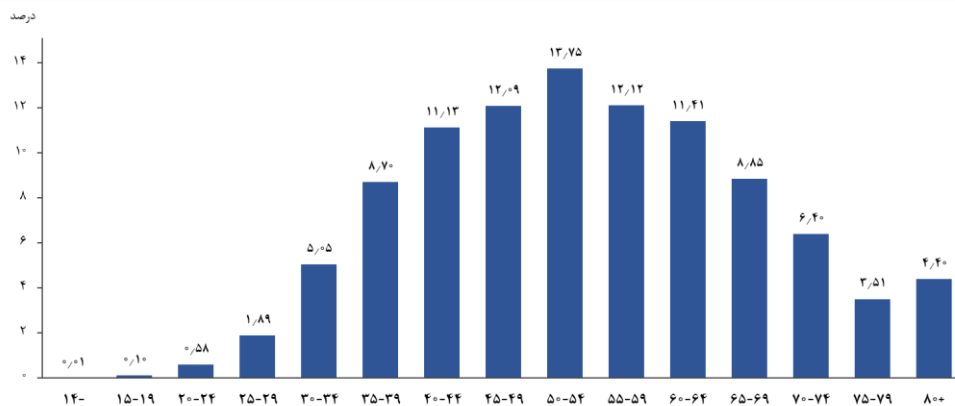

در این سرشماری تعداد بهره‌برداران حقیقی با سواد ۳۲۸۴ هزار و تعداد بهره‌برداران حقیقی بی‌سواد ۹۵۹ هزار بهره‌بردار بوده است.

نمودار ۲- بهره‌برداران کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک وضع سواد و سطح تحصیلات

نمودار ۳- بهره‌برداری‌های کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک سن بهره‌بردار

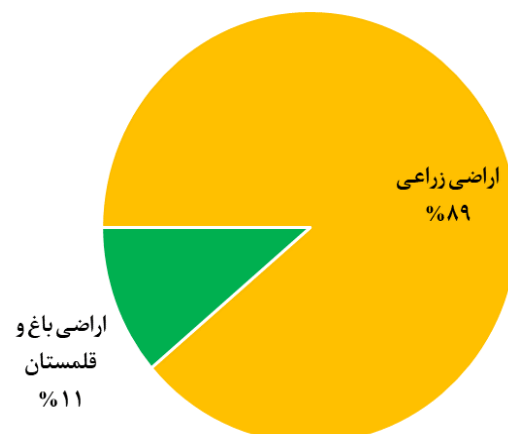

در این سرشماری میانگین سن بهره‌برداران حقیقی ۵۳ سال بوده است.

کاربری اراضی کشاورزی

بر اساس نتایج این سرشماری، اراضی کشاورزی کشور حدود ۱۷۳۷۹ هزار هکتار بوده است. این اراضی توسط ۳۶۵۵ هزار بهره‌بردار با زمین، مورد استفاده در فعالیت‌های زراعت و باغداری بوده است و سهم هر بهره‌بردار کشاورزی به‌طور متوسط ۴٫۷۵ هکتار می‌شود. مساحت اراضی زراعی کشور ۱۵۴۳۱ هزار هکتار بوده که توسط ۲۶۴۴ هزار بهره‌بردار زراعی مورد استفاده در فعالیت‌های زراعت قرار گرفته است. مساحت اراضی باغ و قلمستان‌های کشور ۱۹۴۸ هزار هکتار بوده که توسط ۲۰۰۸ هزار بهره‌بردار مورد استفاده در فعالیت‌های باغداری قرار گرفته است.

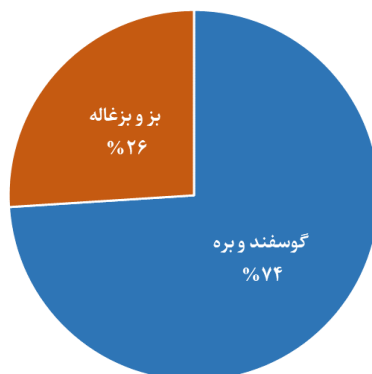
نمودار ۴- مساحت اراضی کشاورزی به تفکیک نوع کاربری

پرورش دام

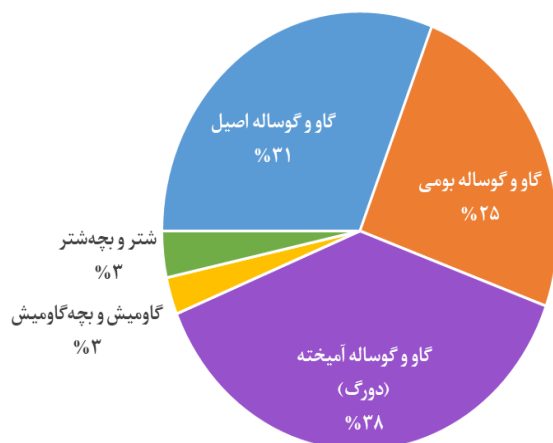
بر اساس نتایج حاصل از این سرشماری در ۱۱۶۳ هزار بهره‌برداری دام سبک جمعاً ۳۹۲۲۸ هزار رأس گوسفند و بره و ۱۳۷۸۷ هزار رأس بز و بزغاله نگهداری می‌شود. نمودار ۵ درصد دام سبک را به تفکیک گوسفند و بره و بز و بزغاله نشان می‌دهد.

نمودار ۵- انواع دام سبک

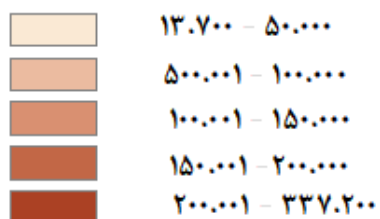
نتایج این سرشماری نشان می‌دهد، ۵۳۳ هزار از بهره‌برداران کشورهای کشاورزی دارای فعالیت پرورش دام سنگین بوده که تعداد گاو و گوساله، گاومیش و بچه‌گاومیش و شتر و بچه‌شتر در این بهره‌برداران به ترتیب ۵۱۴۷ و ۱۴۹ و ۱۸۷ هزار رأس بوده است.

نمودار ۶- انواع دام سنگین و نژادهای مختلف گاو و گوساله

نقشه‌های موضوعی

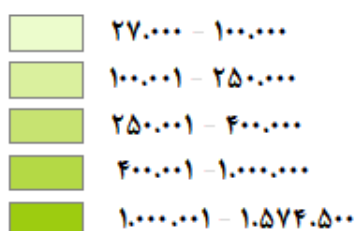
پراکندگی بهره‌برداران کشاورزی در سطح کشور

پراکندگی اراضی زراعی در سطح کشور

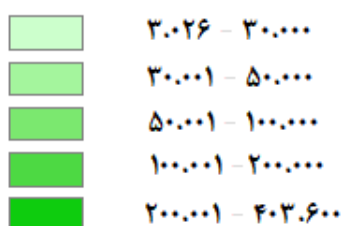
هکتار

پراکندگی اراضی باغ و قلمستان در سطح کشور

هکتار

پراکندگی دام‌های سبک در سطح کشور

پراکندگی دام‌های سنگین در سطح کشور

	$23... - 5... $
	$5...1 - 1... $
	$1...1 - 2... $
	$2...1 - 4... $
	$4...1 - 998.5... $

جدول‌های آماری

۱- تعداد بهره‌برداران کشاورزی سرشماری شده به تفکیک نوع بهره‌بردار و استان

استان	کل	خانوار معمولی ساکن	بهره‌بردار غیر ساکن	خانوار معمولی غیر ساکن	شرکت رسمی / مؤسسه عمومی
کل کشور	۴۰۲۹۲۵۷۷	۳۰۱۲۴۷۸۵	۱۰۱۳۶۸۵۴	۲۲۰۶۶۳	۸۰۲۷۵
آذربایجان شرقی	۲۵۰۰۵۶۳	۱۹۹۰۶۵۱	۵۰۰۶۷۰	۰	۲۴۲
آذربایجان غربی	۲۳۷۰۶۴۵	۱۶۶۰۲۱۰	۷۱۰۱۲۶	۰	۳۰۹
اردبیل	۱۰۵۰۱۳۸	۸۳۰۱۴۷	۲۱۰۸۴۳	۲۹	۱۱۹
اصفهان	۱۴۹۰۶۷۶	۱۱۴۰۹۱۹	۳۴۰۲۶۹	۷۱	۴۱۷
البرز	۲۷۷۰۹	۱۹۰۴۷۵	۸۰۰۷۲	۰	۱۶۲
ایلام	۵۲۰۸۵۸	۳۳۰۰۴۰	۱۷۰۶۷۱	۲۰۱۰۲	۴۵
بوشهر	۳۷۰۰۵۱	۲۶۰۴۸۴	۹۰۰۱۴	۱۰۲۵۴	۲۹۹
تهران	۵۲۰۸۱۶	۳۳۰۹۹۰	۱۸۰۵۵۷	۰	۲۶۹
چهارمحال و بختیاری	۸۵۳۵۸	۷۲۰۱۳۱	۱۳۰۰۴۲	۳۷	۱۴۸
خراسان جنوبی	۹۹۰۸۲۸	۶۷۰۴۸۹	۳۲۰۱۶۸	۰	۱۷۱
خراسان رضوی	۳۱۶۰۶۱۳	۲۵۳۰۲۹۳	۶۲۰۵۴۳	۲۸۹	۴۸۸
خراسان شمالی	۸۸۰۱۷۶	۶۹۰۴۰۲	۱۸۰۴۰۷	۳۰۹	۵۸
خوزستان	۱۷۶۰۷۹۹	۱۴۳۰۶۰۲	۳۱۰۰۱۰	۱۰۴۱۷	۷۷۰
زنجان	۹۳۰۹۳۳	۷۰۰۹۰۷	۲۲۰۵۹۱	۰	۴۳۵
سمنان	۶۰۰۷۶۰	۲۸۰۰۷۷	۳۲۰۴۴۴	۰	۲۳۹
سیستان و بلوچستان	۱۶۲۰۰۶۲	۱۵۳۰۲۰۴	۸۰۲۵۴	۳۸۲	۲۲۲
فارس	۲۹۵۰۷۳۰	۲۱۲۰۳۱۶	۷۴۰۱۴۰	۸۹۳۱	۳۴۳
قزوین	۶۹۰۱۶۴	۴۸۰۹۱۴	۱۹۰۸۹۵	۰	۳۵۵
قم	۱۳۰۷۹۳	۹۷۷۱	۳۰۹۷۰	۰	۵۲
کردستان	۱۲۴۰۴۲۳	۸۴۰۵۹۷	۳۹۰۷۵۱	۰	۷۵
کرمان	۳۳۷۰۱۹۸	۲۲۵۰۳۸۳	۱۰۹۰۹۰۰	۱۰۴۶۴	۴۵۱
کرمانشاه	۱۵۳۰۲۲۴	۹۴۰۴۴۱	۵۷۰۱۵۶	۱۰۳۵۰	۲۷۷
کهگیلویه و بویراحمد	۷۰۰۳۸۲	۴۵۰۹۸۳	۲۱۰۵۰۳	۲۰۸۴۹	۴۷
گلستان	۱۳۰۰۴۳۶	۱۰۵۰۴۶۴	۲۴۰۶۰۲	۰	۳۷۰
گیلان	۲۷۳۰۴۷۸	۱۸۱۰۶۵۵	۹۱۰۲۵۹	۳۰۲	۲۶۲
لرستان	۱۵۴۰۱۲۹	۹۹۰۸۳۲	۵۳۰۸۵۲	۲۶۵	۱۸۰
مازندران	۳۰۷۰۲۳۹	۲۱۵۰۹۱۰	۹۰۰۶۷۸	۲۱۳	۴۳۸
مرکزی	۸۳۰۶۵۳	۶۲۰۹۹۶	۲۰۰۰۸۰	۳۸۹	۱۸۸
هرمزگان	۸۱۰۳۳۰	۷۳۰۱۹۵	۷۰۶۷۲	۲۴۷	۲۱۶
همدان	۱۱۸۰۱۸۲	۹۸۰۰۰۳	۱۹۰۵۳۲	۲۸۴	۳۶۳
یزد	۸۳۰۲۳۱	۳۱۰۳۰۴	۵۱۰۱۸۳	۴۷۹	۲۶۵

۲- تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی به تفکیک نوع بهره‌بردار و استان

خانوار معمولی ساکن		جمع		استان
بی‌زمین	کل	بی‌زمین	کل	
۵۳۳۳۶۰	۳۰۸۳۰۷۳	۵۹۵۵۵۵	۴۰۲۵۰۸۴۰	کل کشور
۱۵۴۷۹	۱۹۸۰۰۴	۱۶۲۹۴	۲۴۸۹۱۶	آذربایجان شرقی
۲۰۵۵۳	۱۶۵۰۰۷	۲۱۳۷۴	۲۳۶۴۴۲	آذربایجان غربی
۱۲۶۶۸	۸۲۷۰۶	۱۳۰۴۵	۱۰۴۶۹۷	اردبیل
۱۳۲۰۲	۱۱۰۱۳۴	۱۵۹۱۱	۱۴۴۸۹۱	اصفهان
۱۰۹۷۷	۱۹۰۳۰	۲۳۹۶	۲۷۰۲۶۴	البرز
۵۷۱۶	۳۲۳۱۹	۸۱۴۳	۵۲۰۱۳۴	ایلام
۶۰۲۷۹	۲۵۶۳۸	۸۲۳۵	۳۶۲۰۱	بوشهر
۴۰۹۳۱	۳۲۹۱۹	۶۸۶۰	۵۱۷۴۵	تهران
۹۰۱۳۶	۶۹۸۳۳	۹۴۷۶	۸۳۰۶۰	چهارمحال و بختیاری
۱۹۰۱۰۳	۶۷۴۶۶	۲۱۳۱۰	۹۹۸۰۵	خراسان جنوبی
۴۷۰۱۵۳	۲۵۱۰۲۰۶	۴۸۹۵۷	۳۱۴۵۲۶	خراسان رضوی
۱۱۰۶۲۹	۶۹۰۲۹۷	۱۲۳۴۱	۸۸۰۷۱	خراسان شمالی
۲۹۰۷۹۳	۱۴۱۰۱۲۶	۳۲۹۳۰	۱۷۴۳۲۰	خوزستان
۶۰۴۹۰	۶۹۰۳۲۲	۶۸۳۰	۹۲۳۴۸	زنجان
۷۰۱۱۳	۲۷۰۶۷۰	۱۰۸۲۸	۶۰۳۵۳	سمنان
۶۵۰۲۳۹	۱۵۲۰۹۲	۶۶۲۸۳	۱۶۰۹۵۱	سیستان و بلوچستان
۵۱۰۷۷۸	۲۰۷۰۷۴۲	۶۵۰۶۵	۲۹۱۰۱۴۸	فارس
۳۰۳۱۳	۴۷۰۳۴۸	۳۰۶۵۸	۶۷۵۹۸	قزوین
۲۰۸۷۷	۹۰۴۴۵	۳۸۳۴	۱۳۴۶۷	قم
۶۰۸۸۶	۸۳۰۶۳۰	۷۰۱۲۵	۱۲۳۴۵۶	کردستان
۳۶۰۶۲۰	۲۲۴۰۵۹۵	۴۲۰۴۲	۳۳۶۰۴۱۰	کرمان
۱۰۰۱۰۳	۹۳۰۶۶۶	۱۲۰۹۶	۱۵۲۰۴۴۱	کرمانشاه
۵۰۶۴۷	۴۵۰۵۲۷	۸۹۸۱	۶۹۰۹۲۷	کهگیلویه و بویر احمد
۲۶۰۷۰۵	۱۰۴۰۱۹۰	۲۷۰۲۲۶	۱۲۹۰۱۶۲	گلستان
۲۵۰۷۵۸	۱۸۱۰۶۸۷	۲۷۰۴۹۱	۲۷۳۵۱۰	گیلان
۱۰۰۵۰۴	۹۷۰۲۸۹	۱۱۰۳۲۷	۱۵۱۰۵۸۶	لرستان
۲۲۰۹۳۸	۲۱۶۰۳۱۷	۲۵۰۴۸۷	۳۰۷۶۴۶	مازندران
۷۰۰۸۲	۶۱۰۲۳۷	۸۲۲۱	۸۱۰۸۹۴	مرکزی
۳۲۰۴۷۸	۷۲۰۲۳۷	۳۳۰۳۳۸	۸۰۰۳۷۲	هرمزگان
۸۰۶۳۸	۹۳۰۲۵۴	۹۲۴۳	۱۱۳۰۴۳۲	همدان
۵۰۵۷۱	۳۱۰۱۴۰	۹۲۰۶	۸۳۰۶۷	یزد

۲- (دنباله) تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی به تفکیک نوع بهره‌بردار و استان

استان	بهره‌بردار غیر ساکن		خانوار معمولی غیر ساکن		شرکت رسمی / مؤسسه عمومی	
	کل	بی‌زمین	کل	بی‌زمین	کل	بی‌زمین
کل کشور	۱۰۱۳۶۸۵۴	۳۷۰۱۰۵	۲۲۶۳۷	۲۲۶۳۷	۸۰۲۷۵	۲۰۴۵۳
آذربایجان شرقی	۵۰۶۷۰	۶۹۹	۰	۰	۲۴۲	۱۱۶
آذربایجان غربی	۷۱۰۱۲۶	۷۲۲	۰	۰	۳۰۹	۹۹
اردبیل	۲۱۰۸۴۳	۳۱۶	۲۹	۲۹	۱۱۹	۳۲
اصفهان	۳۴۰۲۶۹	۲۵۲۷	۷۱	۷۱	۴۱۷	۱۱۱
البرز	۸۰۷۲	۳۹۰	۰	۰	۱۶۲	۲۹
ایلام	۱۷۶۷۱	۳۰۲	۲۰۱۰۰	۲۰۱۰۰	۴۵	۲۶
بوشهر	۹۰۱۴	۴۷۳	۱۰۲۵۰	۱۰۲۵۰	۲۹۹	۲۳۳
تهران	۱۸۵۵۷	۱۸۶۰	۰	۰	۲۶۹	۶۹
چهارمحال و بختیاری	۱۳۰۴۲	۲۷۹	۳۷	۳۷	۱۴۸	۲۴
خراسان جنوبی	۳۲۰۱۶۸	۲۰۱۹۳	۰	۰	۱۷۱	۱۴
خراسان رضوی	۶۲۵۴۳	۱۳۳۳	۲۸۹	۲۸۹	۴۸۸	۱۸۲
خراسان شمالی	۱۸۰۴۰۷	۳۸۹	۳۰۹	۳۰۹	۵۸	۱۴
خوزستان	۳۱۰۱۰	۱۳۵۱	۱۰۴۱۳	۱۰۴۱۳	۷۷۰	۳۷۳
زنجان	۲۲۵۹۱	۲۸۷	۰	۰	۴۳۵	۵۳
سمنان	۳۲۰۴۴۴	۳۶۹۴	۰	۰	۲۳۹	۲۱
سیستان و بلوچستان	۸۲۵۴	۵۲۲	۳۸۳	۳۸۳	۲۲۲	۱۳۹
فارس	۷۴۰۱۴۰	۴۳۱۴	۸۰۹۲۲	۸۰۹۲۲	۳۴۳	۵۱
قزوین	۱۹۰۸۹۵	۲۸۲	۰	۰	۳۵۵	۶۳
قم	۳۰۹۷۰	۹۴۶	۰	۰	۵۲	۱۱
کردستان	۳۹۰۷۵۱	۲۱۵	۰	۰	۷۵	۲۴
کرمان	۱۰۹۰۹۰۰	۳۰۹۳۹	۱۰۴۶۴	۱۰۴۶۴	۴۵۱	۱۹
کرمانشاه	۵۷۰۱۵۶	۵۵۵	۱۰۳۴۲	۱۰۳۴۲	۲۷۷	۹۶
کهگیلویه و بویر احمد	۲۱۰۵۰۳	۴۶۴	۲۰۸۴۹	۲۰۸۴۹	۴۷	۲۱
گلستان	۲۴۰۶۰۲	۴۶۱	۰	۰	۳۷۰	۶۰
گیلان	۹۱۰۲۵۹	۱۳۶۳	۳۰۲	۳۰۲	۲۶۲	۶۸
لرستان	۵۳۰۸۵۲	۵۱۶	۲۶۵	۲۶۵	۱۸۰	۴۲
مازندران	۹۰۰۶۷۸	۲۲۳۴	۲۱۳	۲۱۳	۴۳۸	۱۰۲
مرکزی	۲۰۰۰۸۰	۷۲۰	۳۸۹	۳۸۹	۱۸۸	۳۰
هرمزگان	۷۰۶۷۲	۴۶۴	۲۴۷	۲۴۷	۲۱۶	۱۴۹
همدان	۱۹۰۵۳۲	۱۸۴	۲۸۴	۲۸۴	۳۶۳	۱۳۷
یزد	۵۱۰۱۸۳	۳۰۱۱۱	۴۷۹	۴۷۹	۲۶۵	۴۵

۳- تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک جنس بهره‌بردار و استان (بهره‌برداری)

استان	کل	مرد	زن
کل کشور	۴۲۴۲۵۶۶	۳۸۸۹۳۸۶	۳۵۳۱۸۰
آذربایجان شرقی	۲۴۸۶۷۴	۲۳۵۵۷۶	۱۳۰۹۸
آذربایجان غربی	۲۳۶۱۳۳	۲۲۵۵۶۴	۱۰۵۶۸
اردبیل	۱۰۴۵۷۸	۹۸۱۵۷	۶۴۲۲
اصفهان	۱۴۴۴۷۴	۱۳۵۲۷۳	۹۲۰۱
البرز	۲۷۱۰۲	۲۴۷۱۱	۲۳۹۱
ایلام	۵۲۰۸۹	۴۸۳۵۵	۳۷۳۵
بوشهر	۳۵۹۰۲	۳۲۷۱۵	۳۱۸۷
تهران	۵۱۴۷۶	۴۷۵۷۸	۳۸۹۸
چهارمحال و بختیاری	۸۲۹۱۲	۷۸۱۷۴	۴۷۳۷
خراسان جنوبی	۹۹۶۳۴	۹۰۹۹۸	۸۶۳۶
خراسان رضوی	۳۱۴۰۳۸	۲۹۴۹۶۲	۱۹۰۷۶
خراسان شمالی	۸۸۰۱۳	۸۲۰۶۳	۵۹۵۰
خوزستان	۱۷۳۵۵۰	۱۶۵۶۰۹	۷۹۴۱
زنجان	۹۱۹۱۳	۸۸۱۹۴	۳۷۲۰
سمنان	۶۰۱۱۴	۵۴۵۳۸	۵۵۷۶
سیستان و بلوچستان	۱۶۰۷۲۹	۱۳۸۷۷۳	۲۱۹۵۶
فارس	۲۹۰۸۰۵	۲۶۷۴۸۷	۲۳۳۱۷
قزوین	۶۷۲۴۴	۶۳۵۷۹	۳۶۶۵
قم	۱۳۴۱۵	۱۲۵۴۸	۸۶۷
کردستان	۱۲۳۳۸۱	۱۱۷۷۰۲	۵۶۷۹
کرمان	۳۳۵۹۵۹	۲۹۱۰۷۰	۴۴۸۸۹
کرمانشاه	۱۵۲۱۶۴	۱۴۱۳۵۲	۱۰۸۱۲
کهگیلویه و بویراحمد	۶۹۸۸۰	۶۴۸۶۶	۵۰۱۴
گلستان	۱۲۸۷۹۲	۱۱۷۰۸۰	۱۱۷۱۲
گیلان	۲۷۳۲۴۸	۲۲۷۲۸۴	۴۵۹۶۴
لرستان	۱۵۱۴۰۶	۱۴۱۰۷۲	۱۰۳۳۴
مازندران	۳۰۷۲۰۸	۲۷۵۱۴۹	۳۲۰۵۹
مرکزی	۸۱۷۰۶	۷۷۴۰۷	۴۳۰۰
هرمزگان	۸۰۱۵۶	۶۹۲۸۰	۱۰۸۷۶
همدان	۱۱۳۰۶۹	۱۰۷۱۰۵	۵۹۶۴
یزد	۸۲۸۰۲	۷۵۱۶۵	۷۶۳۷

۴- تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک وضع سواد، مدرک تحصیلی بهره‌بردار و استان

استان	بی سواد	باسواد بر حسب مدرک تحصیلی			
		جمع	ابتدایی و غیر رسمی	راهنمایی، متوسطه و پیش‌دانشگاهی	فوق دیپلم و بالاتر کشاورزی
کل کشور	۹۵۸۱۹۵۵	۳۰۲۸۳۶۱۱	۱۰۴۰۳۷۳۷	۱۰۴۵۸۱۶۷۱	۳۳۵۵۹۸
آذربایجان شرقی	۵۷۵۷۴	۱۹۱۰۱۰۰	۱۰۲۰۲۴۷	۷۱۹۵۲	۱۲۰۹۸۷
آذربایجان غربی	۶۳۰۵۰۶	۱۷۲۰۶۲۷	۸۴۰۴۹۷	۷۱۰۶۳۷	۱۲۰۹۷۹
اردبیل	۲۶۰۷۴۰	۷۷۰۸۳۹	۳۶۰۸۱۲	۳۱۰۶۰۹	۷۳۰۱۵
اصفهان	۲۳۰۶۸۳	۱۲۰۰۷۹۱	۵۰۰۵۴۸	۵۳۰۸۰۵	۱۳۳۰۱۰
البرز	۲۰۵۷۷	۲۴۰۵۲۶	۵۶۰۰۴	۱۲۰۳۲۲	۵۴۰۴۴
ایلام	۱۵۰۸۵۹	۳۶۰۲۳۰	۱۳۰۵۵۱	۱۵۰۵۷۶	۶۰۰۱۶
بوشهر	۶۳۰۰۶	۲۹۰۵۹۶	۹۳۰۷۷	۱۴۰۰۶۶	۴۰۹۲۶
تهران	۴۰۷۷۱	۴۶۰۷۰۴	۱۳۰۳۸۳	۲۴۰۴۷۷	۷۰۰۰۶
چهارمحال و بختیاری	۱۹۰۹۸۷	۶۲۰۹۲۴	۲۶۰۱۵۱	۲۷۰۵۴۷	۷۷۰۴۶
خراسان جنوبی	۱۷۰۹۷۷	۸۱۰۶۵۷	۳۸۰۰۷۷	۳۱۰۷۳۰	۹۸۰۷۲
خراسان رضوی	۵۷۰۷۴۵	۲۵۶۰۲۹۳	۱۳۶۰۸۷۲	۱۰۰۰۴۰۸	۱۴۰۰۶۱
خراسان شمالی	۲۳۰۳۵۲	۶۴۰۶۶۱	۳۲۰۸۷۱	۲۶۰۰۱۰	۴۰۷۳۶
خوزستان	۴۲۰۱۳۴	۱۳۱۰۴۱۵	۵۹۰۹۵۱	۵۷۰۹۳۲	۱۰۰۶۷۶
زنجان	۲۰۰۵۹۶	۷۱۰۳۱۷	۳۶۰۶۴۹	۲۷۰۳۷۱	۶۰۲۱۸
سمنان	۶۰۲۱۹	۵۳۰۸۹۵	۱۸۰۴۲۱	۲۴۰۰۸۸	۹۰۶۶۴
سیستان و بلوچستان	۶۳۰۸۰۵	۹۶۰۹۲۵	۴۵۰۴۳۴	۴۱۰۷۶۰	۷۴۰۸۷
فارس	۵۵۰۲۶۰	۲۳۵۰۵۴۴	۹۲۰۳۷۱	۱۱۲۰۸۹۸	۲۳۰۰۷۸
قزوین	۹۰۵۰۰	۵۷۰۷۴۴	۲۵۰۸۳۴	۲۵۰۰۴۴	۵۸۰۰
قم	۱۰۶۳۹	۱۱۰۷۷۶	۴۸۰۷۱	۵۰۰۰۴	۱۰۴۶۶
کردستان	۳۵۰۲۳۳	۸۸۰۱۴۸	۴۷۰۴۵۵	۳۴۰۱۳۷	۵۰۲۲۱
کرمان	۷۳۰۲۹۰	۲۶۲۰۶۶۹	۹۰۰۹۷۳	۱۲۸۰۸۹۷	۳۰۰۰۲۶
کرمانشاه	۳۵۰۳۳۳	۱۱۶۰۸۳۱	۵۱۰۸۶۶	۵۱۰۹۴۳	۱۰۰۴۵۶
کهگیلویه و بویر احمد	۲۰۰۱۴۲	۴۹۰۷۳۷	۱۵۰۵۷۱	۲۱۰۶۷۳	۱۰۰۷۸۱
گلستان	۲۴۰۲۳۹	۱۰۴۰۵۵۳	۳۷۰۹۶۶	۵۱۰۷۹۰	۱۲۰۶۲۳
گیلان	۶۹۰۵۸۵	۲۰۳۰۶۶۳	۷۱۰۶۶۳	۱۰۷۰۳۳۳	۲۰۰۵۰۷
لرستان	۴۳۰۲۲۷	۱۰۸۰۱۷۹	۴۲۰۹۷۹	۴۹۰۱۹۶	۱۳۳۰۱۳
مازندران	۶۶۰۵۸۳	۲۴۰۰۶۲۵	۷۹۰۲۵۳	۱۲۰۰۱۳۱	۳۴۰۰۴۱
مرکزی	۱۴۰۳۵۸	۶۷۰۳۴۹	۳۱۰۷۳۲	۲۷۰۷۵۰	۵۰۹۴۴
هرمزگان	۲۲۰۹۰۰	۵۷۰۲۵۵	۲۶۰۳۷۸	۲۴۰۱۴۲	۵۰۴۱۸
همدان	۲۵۰۵۷۹	۸۷۰۴۹۰	۴۵۰۱۵۳	۳۵۰۵۰۳	۵۰۴۷۹
یزد	۹۰۲۵۶	۷۳۰۵۴۶	۲۹۰۲۲۶	۳۰۰۹۳۹	۱۰۰۹۲۲

۵- تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی متعلق به اشخاص حقیقی به تفکیک، وضع سواد و مدرک تحصیلی و سن بهره‌بردار

باسواد بر حسب مدرک تحصیلی					بی‌سواد	سن بهره‌بردار
فوق‌دیپلم و بالاتر غیر کشاورزی	فوق‌دیپلم و بالاتر کشاورزی	راهنمایی، متوسطه و پیش‌دانشگاهی	ابتدایی و غیر رسمی	جمع		
۳۳۵٬۵۹۱	۱۵٬۶۰۵	۱٬۴۵۱٬۶۷۱	۱۰۴۰٬۳۷۳۷	۳٬۲۸۳٬۶۱۱	۹۵۸٬۹۵۵	جمع
۰	۰	۱۶۰	۱۵۰	۳۱۰	۳۲	کمتر از ۱۵ ساله
۸۹	۵۹	۳٬۴۳۹	۶۸۵	۴٬۲۷۳	۱۷۳	۱۵-۱۹ ساله
۲٬۳۹۶	۸۷۲	۱۶٬۱۹۰	۴٬۲۴۷	۲۳٬۷۰۴	۹۸۰	۲۰-۲۴ ساله
۱۰٬۸۰۹	۳٬۱۸۸	۴۸٬۰۲۹	۱۴٬۶۲۵	۷۶٬۶۵۱	۳٬۵۸۹	۲۵-۲۹ ساله
۳۱۰٬۵۴	۸٬۹۰۲	۱۲۱٬۲۵۸	۴۳٬۷۲۶	۲۰۴٬۹۴۰	۹٬۲۴۹	۳۰-۳۴ ساله
۴۷٬۶۷۲	۱۳٬۳۶۵	۲۰۱٬۷۶۰	۸۸٬۹۰۴	۳۵۱٬۷۰۰	۱۷٬۴۶۴	۳۵-۳۹ ساله
۴۹٬۲۴۲	۱۳٬۱۳۸	۲۴۰٬۰۰۸	۱۳۸٬۲۹۰	۴۴۰٬۶۷۸	۳۱٬۵۸۶	۴۰-۴۴ ساله
۴۶٬۷۰۱	۱۲٬۰۱۸	۲۲۹٬۹۰۴	۱۷۵٬۵۸۱	۴۶۴٬۲۰۳	۴۸٬۸۳۷	۴۵-۴۹ ساله
۴۷٬۸۷۹	۱۰٬۸۴۱	۲۰۶٬۵۲۰	۲۲۷٬۱۱۴	۴۹۲٬۳۵۳	۹۰٬۸۲۸	۵۰-۵۴ ساله
۳۷٬۴۶۵	۸٬۵۰۴	۱۵۷٬۷۴۴	۲۰۳٬۴۴۲	۴۰۷٬۱۵۶	۱۰۷٬۲۱۳	۵۵-۵۹ ساله
۳۰٬۶۲۹	۶٬۹۳۴	۱۱۸٬۷۶۷	۱۸۴٬۳۹۶	۳۴۰٬۷۲۶	۱۴۳٬۳۵۵	۶۰-۶۴ ساله
۱۸٬۰۹۳	۴٬۴۹۶	۶۵٬۱۴۸	۱۴۴٬۴۸۶	۲۳۲٬۲۲۳	۱۴۳٬۱۴۸	۶۵-۶۹ ساله
۸٬۹۰۹	۲٬۰۶۵	۲۹٬۸۹۴	۹۱٬۵۷۵	۱۳۲٬۴۴۳	۱۳۹٬۰۲۶	۷۰-۷۴ ساله
۲٬۸۷۶	۶۸۵	۱۱٬۵۳۰	۴۵٬۲۶۷	۶۰٬۳۵۸	۸۸٬۵۳۲	۷۵-۷۹ ساله
۱٬۷۸۴	۵۳۸	۸٬۳۲۱	۴۱٬۲۵۱	۵۱٬۸۹۳	۱۳۴٬۹۴۴	۸۰ ساله و بیش‌تر

۶- تعداد بهره‌بردارانی‌های کشاورزی به تفکیک نوع فعالیت و استان

استان	زراعت	باغداری ^(۱)	کشت گلخانه‌ای	پرورش طیور به‌روش سنتی	پرورش زنبور عسل
کل کشور	۲٬۶۴۴٬۱۳۳	۲٬۲۶۹٬۸۵۴	۳۶٬۳۰۵	۱٬۱۲۳٬۳۶۸	۸۱٬۳۵۲
آذربایجان شرقی	۱۷۳٬۹۸۴	۱۳۷٬۰۸۶	۴۳۷	۶۲٬۴۹۰	۸٬۹۱۴
آذربایجان غربی	۱۶۵٬۱۳۸	۱۲۶٬۷۰۹	۱۶۲	۵۷٬۲۲۱	۵٬۷۰۸
اردبیل	۸۴٬۸۸۶	۴۱٬۰۳۸	۱۲۹	۴۵٬۳۴۸	۲٬۶۵۱
اصفهان	۹۰٬۶۸۷	۸۵٬۰۸۷	۳٬۴۳۶	۲۸٬۰۳۵	۲٬۸۷۱
البرز	۴۰۷۲۳	۲۲٬۶۱۲	۵۳۹	۲٬۶۳۸	۱٬۱۰۳
ایلام	۴۲٬۸۶۸	۷٬۸۷۶	۲۷	۱۴٬۳۷۰	۱٬۲۴۸
بوشهر	۱۸٬۷۱۷	۱۹٬۱۴۵	۱۹۵	۱۲٬۸۹۴	۵۸۵
تهران	۱۸٬۴۴۲	۳۳٬۱۱۷	۲٬۱۸۰	۶٬۹۵۶	۱٬۲۱۵
چهارمحال و بختیاری	۵۶٬۳۱۳	۴۳٬۳۰۳	۲۸۱	۲۵٬۴۲۴	۲٬۶۴۳
خراسان جنوبی	۵۲٬۵۵۹	۶۳٬۹۹۸	۳۲۸	۲۶٬۳۳۸	۵۳۰
خراسان رضوی	۱۹۸٬۴۷۶	۱۵۲٬۳۳۸	۱٬۵۰۸	۷۱٬۳۶۹	۱٬۹۶۶
خراسان شمالی	۶۴٬۳۳۰	۴۲٬۴۴۱	۳۱۵	۲۵٬۳۴۲	۱۰٬۷۶
خوزستان	۱۲۶٬۷۰۶	۵۹۰٬۷۹	۳۳۱	۶۴۰٬۳۵	۱٬۶۵۴
زنجان	۶۳٬۲۸۰	۵۷٬۲۷۷	۱۸۰	۲۱٬۸۳۸	۳٬۷۶۳
سمنان	۲۴٬۶۶۲	۳۷۰٬۸۰	۵۷۰	۱۱۰٬۷۳	۱٬۴۸۲
سیستان و بلوچستان	۶۳٬۷۹۲	۶۷۰٬۲۹	۲٬۵۵۶	۳۶٬۴۳۴	۱۹۴
فارس	۱۳۹٬۲۳۹	۱۳۴٬۳۵۴	۸۷۴	۷۳٬۶۰۱	۶۰٬۷۴
قزوین	۳۵٬۱۹۴	۵۴۰٬۵۰	۱۷۴	۸۹۳۹	۲٬۳۶۵
قم	۴۰۷۶۴	۷۰۹۹۲	۱۶۵	۳٬۷۶۴	۲۸۱
کردستان	۹۸۰٬۲۹	۶۷۳۱۰	۱۱۴	۲۲۰٬۳۹	۶۰٬۶۸
کرمان	۱۲۷۰٬۲۰	۲۵۶۰٬۶۶	۹۷۸۶	۷۴٬۱۶۱	۳٬۱۳۹
کرمانشاه	۱۲۸٬۱۹۸	۴۰۰٬۲۱	۲۱۹	۳۱٬۷۴۰	۳۰٬۴۶
کهگیلویه و بویراحمد	۵۴٬۳۳۱	۳۱٬۲۲۲	۸۰	۲۹۰٬۹۶	۲٬۶۳۹
گلستان	۹۵٬۴۰۲	۵۹۸۰٬۸	۳۵۰	۳۹٬۲۱۴	۳٬۸۵۳
گیلان	۱۹۶٬۹۱۹	۱۶۱۰٬۴۱	۱٬۲۰۷	۱۱۱٬۲۳۶	۳٬۹۳۹
لرستان	۱۳۳٬۳۲۸	۵۲٬۲۳۸	۲۱۵	۴۱٬۷۵۷	۲۰٬۴۹
مازندران	۱۹۶٬۶۱۱	۱۶۹٬۷۲۶	۵٬۱۸۳	۱۰۲٬۶۶۳	۴٬۶۵۰
مرکزی	۵۱٬۷۵۷	۵۵٬۹۵۷	۸۴۸	۱۵٬۵۲۹	۱٬۹۴۹
هرمزگان	۱۶٬۴۴۰	۴۸٬۶۶۵	۵۶۲	۱۴٬۸۷۴	۱۸۸
همدان	۸۴٬۴۲۰	۶۷۰٬۳۱	۵۱۰	۲۶٬۲۴۸	۲٬۶۴۸
یزد	۳۲٬۹۱۷	۶۹٬۱۶۰	۲٬۸۴۵	۱۶٬۷۰۱	۸۶۲

۶- (دنباله) تعداد بهره‌برداری‌های کشاورزی به تفکیک نوع فعالیت و استان

استان	پرورش دام سنگین	پرورش دام سبک	پرورش کرم ابریشم	پرورش ماهی و میگو
کل کشور.....	۵۳۲۷۲۵	۱۰۱۶۲۸۰۴	۹۰۵۶۶	۱۶۳۸۲
آذربایجان شرقی	۴۸۲۸۲	۵۱۹۴۰	۱۱۸	۲۵۱
آذربایجان غربی	۵۱۳۴۳	۴۹۵۶۱	۰	۲۱۰
اردبیل	۲۳۶۶۶	۲۴۳۹۶	۲۷	۱۴۳
اصفهان	۱۳۵۱۱	۳۲۷۲۷	۳۶	۱۰۱۰۶
البرز	۱۰۱۹۴	۳۰۴۳	۱۶	۸۹
ایلام	۵۰۸۴	۱۷۲۹۵	۰	۵۴
بوشهر	۲۵۶۲	۱۲۲۱۹	۸	۳۵۵
تهران	۴۰۱۳۷	۸۲۰۸	۷	۳۲۵
چهارمحال و بختیاری	۹۸۳۰	۲۴۵۴۱	۲۴	۴۱۸
خراسان جنوبی	۶۶۱۷	۵۲۷۸۳	۴۳	۴۹۰
خراسان رضوی	۲۲۹۱۲	۱۲۱۶۷۹	۱۸۰۵	۹۴۷
خراسان شمالی	۱۰۸۷۷	۳۵۱۸۸	۱۰۱۴۰	۱۴۱
خوزستان	۴۱۴۴۸	۵۷۵۴۹	۵	۸۷۸
زنجان	۱۳۷۰۹	۱۸۴۱۲	۶۱	۸۸۰
سمنان	۳۷۷۷	۱۸۶۲۵	۳۱	۵۷۴
سیستان و بلوچستان	۲۲۰۱۹۶	۱۲۹۳۶۹	۴	۸۱۹
فارس	۱۱۰۱۶۱	۸۶۱۳۹	۸۱	۲۱۵
قزوین	۸۱۶۵	۱۱۰۲۴۵	۱۹	۳۰۸
قم	۲۰۱۰۶	۴۰۷۸	۳	۱۷۴
کردستان	۲۲۰۹۵	۲۲۵۵۴	۳۲	۲۰۹
کرمان	۳۱۳۹۴	۱۱۳۰۱۳۲	۱۵۲	۴۰۹
کرمانشاه	۱۶۳۹۷	۳۰۵۵۸	۴	۳۳۹
کهگیلویه و بویراحمد	۶۴۹۲	۲۰۱۹۸	۰	۲۲۳
گلستان	۲۲۸۶۴	۳۰۳۴۱	۱۴۰۶	۴۸۸
گیلان	۵۴۷۶۸	۱۱۰۵۴۶	۲۰۶۲۲	۲۰۸۲۲
لرستان	۱۷۶۹۸	۲۹۷۹۵	۱۲	۵۱۵
مازندران	۲۴۰۳۴	۲۵۸۵۷	۱۰۸۳۴	۱۰۵۰۴
مرکزی	۸۷۹۱	۲۲۰۱۹۶	۳۳	۴۳۳
هرمزگان	۱۱۳۲۰	۴۸۷۹۵	۰	۲۵۵
همدان	۱۳۰۸۲	۲۸۶۸۸	۳۸	۲۴۰
یزد	۲۰۲۱۳	۲۰۰۱۴۶	۶	۵۶۹

(۱) بهره‌برداری‌هایی که باغ ندارند ولی درختان پراکنده دارند، در این جا به عنوان بهره‌برداری دارای فعالیت باغداری به حساب آمده‌اند.

۷- مساحت اراضی کشاورزی به تفکیک اراضی زراعی و اراضی باغ و قلمستان بر حسب استان (هکتار)

استان	کل	اراضی زراعی	باغ و قلمستان
کل کشور.....	۱۷۳۷۸۰۹۰۰	۱۵۰۴۳۱۳۵۶	۱۰۹۴۷۵۴۴
آذربایجان شرقی	۱۰۲۹۰۰۷۹۳	۱۰۱۹۵۰۲۲۹	۹۵۰۵۶۳
آذربایجان غربی	۹۰۱۰۴۴۵	۷۸۳۶۰۲	۱۱۷۸۴۳
اردبیل	۶۶۴۰۸۳۲	۶۴۰۳۸۷	۲۴۰۴۴۵
اصفهان	۳۴۲۰۱۴۲	۲۹۴۰۲۰۰	۴۷۰۹۴۲
البرز	۳۸۰۴۳۰	۲۷۰۰۱۳	۱۱۰۴۱۶
ایلام	۲۵۷۰۶۷۸	۲۵۴۰۶۵۱	۳۰۰۲۷
بوشهر	۳۱۶۰۵۹۵	۲۹۶۰۰۳۱	۲۰۰۵۶۴
تهران	۱۶۶۰۰۷۲	۱۳۸۰۳۴۳	۲۷۰۷۲۹
چهارمحال و بختیاری	۲۳۸۰۴۹۳	۲۰۹۰۹۹۹	۲۸۰۴۹۳
خراسان جنوبی	۲۰۰۰۲۵۵	۱۴۷۰۷۵۲	۵۲۰۵۰۳
خراسان رضوی	۱۳۱۷۰۱۷۹	۱۰۱۶۶۰۰۳۰	۱۵۱۰۱۴۹
خراسان شمالی	۴۵۶۰۰۹۹	۴۲۵۰۵۰۱	۳۰۰۵۹۸
خوزستان	۱۰۶۱۷۰۷۴۸	۱۰۵۷۴۰۳۳۵	۴۳۰۴۱۲
زنجان	۹۲۴۰۴۲۳	۸۷۲۰۴۵۷	۵۱۰۹۶۵
سمنان	۱۶۲۰۳۲۶	۱۱۷۰۲۰۱	۴۵۰۱۲۵
سیستان و بلوچستان	۲۷۷۰۳۱۹	۲۲۶۰۲۴۰	۵۱۰۰۷۹
فارس	۱۰۰۲۳۰۸۷۳	۸۱۴۰۸۰۹	۲۰۹۰۰۶۴
قزوین	۴۵۱۰۷۵۶	۳۸۶۰۲۴۵	۶۵۰۵۱۰
قم	۵۵۰۵۱۷	۴۰۰۲۶۰	۱۵۰۲۵۷
کردستان	۱۰۱۷۳۰۱۶۴	۱۰۱۳۴۰۳۴۳	۳۸۰۸۲۱
کرمان	۸۱۵۰۱۲۲	۴۱۱۰۵۴۳	۴۰۳۰۵۷۹
کرمانشاه	۸۳۴۰۶۸۶	۸۱۳۰۱۰۴	۲۱۰۵۸۱
کهگیلویه و بویراحمد	۱۷۸۰۵۲۳	۱۶۳۰۵۶۴	۱۴۰۹۵۹
گلستان	۶۲۳۰۳۵۵	۶۰۴۰۰۹۱	۱۹۰۲۶۴
گیلان	۱۷۵۰۲۳۷	۱۳۱۰۲۷۳	۴۳۰۹۶۴
لرستان	۷۱۳۰۵۲۴	۶۸۴۰۶۰۷	۲۸۰۹۱۶
مازندران	۳۲۲۰۳۷۶	۲۴۱۰۲۵۲	۸۱۰۱۲۴
مرکزی	۶۴۸۰۳۵۵	۶۰۴۰۱۵۳	۴۴۰۲۰۲
هرمزگان	۱۳۴۰۳۷۸	۸۹۰۸۹۸	۴۴۰۴۷۹
همدان	۹۴۸۰۵۹۰	۹۱۱۰۶۴۷	۳۶۰۹۴۳
یزد	۱۰۸۰۶۱۶	۳۱۰۵۹۳	۷۷۰۰۲۳

۸- تعداد بهره‌برداری و سطح کاشت گندم به تفکیک آبی و دیم بر حسب استان (هکتار)

استان	تعداد بهره‌برداری	سطح کاشت		
		کل	آبی	دیم
کل کشور	۱۰۴۷۸۰۲۳۴	۸۰۳۷۱۵۰۵	۲۰۶۲۵۰۲۲۹	۵۰۷۴۶۰۲۷۶
آذربایجان شرقی	۱۲۴۰۳۶۲	۶۴۶۰۶۳۰	۶۵۰۵۳۰	۵۸۱۰۱۰۱
آذربایجان غربی	۱۰۹۰۱۹۳	۴۷۴۰۱۹	۱۲۲۰۷۰۶	۳۵۱۰۳۱۳
اردبیل	۵۴۰۹۹۰	۲۹۵۰۸۵۷	۸۰۵۷۴	۲۱۵۰۲۸۳
اصفهان	۵۲۰۰۵۹	۱۱۵۰۵۶۳	۵۹۰۰۷۴	۵۶۰۴۸۹
البرز	۱۰۸۷۸	۹۰۹۹۵	۹۰۲۶۴	۷۳۱
ایلام	۳۰۰۸۵۱	۱۶۵۰۰۴۳	۶۳۰۷۶۹	۱۰۱۰۲۷۴
بوشهر	۱۳۰۶۵۲	۲۲۵۰۵۹۶	۲۳۰۰۶۶	۲۰۲۰۵۳۰
تهران	۹۰۲۴۱	۶۰۰۶۸۱	۵۶۰۵۹۸	۴۰۰۸۳
چهارمحال و بختیاری	۳۷۰۷۶۳	۹۷۰۸۰۸	۳۰۰۶۲۵	۶۷۰۱۸۲
خراسان جنوبی	۲۶۰۳۳۴	۳۴۰۶۷۵	۲۰۰۹۹۹	۱۳۰۶۷۶
خراسان رضوی	۱۰۰۰۱۶۵	۴۱۸۰۰۷۸	۱۵۰۰۴۴۵	۲۶۷۰۶۳۳
خراسان شمالی	۴۲۰۵۰۵	۱۹۱۰۸۸۱	۴۶۰۹۲۸	۱۴۴۰۹۵۳
خوزستان	۹۶۰۷۱۹	۱۰۱۷۸۰۷۳۵	۷۴۸۰۶۹۰	۴۳۰۰۰۴۵
زنجان	۴۷۰۸۹۴	۴۸۴۰۵۴۱	۳۷۰۴۰۲	۴۴۷۰۱۳۹
سمنان	۱۳۰۹۴۵	۴۱۰۰۲۲	۲۷۰۹۵۹	۱۳۰۰۶۳
سیستان و بلوچستان	۱۵۰۲۱۳	۴۴۰۰۴۷	۴۳۰۳۰۱	۷۴۶
فارس	۸۳۰۴۸۷	۴۰۸۰۳۶۷	۲۴۴۰۴۳۵	۱۶۳۰۹۳۱
قزوین	۲۲۰۳۳۴	۲۱۰۰۶۰۵	۵۱۰۳۴۱	۱۵۹۰۲۶۴
قم	۱۰۷۶۸	۸۰۰۱۸	۶۰۳۳۱	۱۰۶۸۷
کردستان	۸۲۰۶۵۴	۷۵۳۰۵۵۲	۵۷۰۲۴۶	۶۹۶۰۳۰۶
کرمان	۴۴۰۱۰۷	۱۵۱۰۳۹۴	۱۵۰۰۵۶۳	۸۳۱
کرمانشاه	۱۰۱۰۷۶۴	۴۹۰۰۹۵۵	۱۱۳۰۶۸۹	۳۷۷۰۲۶۷
کهگیلویه و بویراحمد	۳۷۰۶۱۸	۹۳۰۶۱۳	۱۳۰۵۴۶	۸۰۰۰۶۷
گلستان	۷۴۰۳۲۱	۴۲۱۰۰۴۱	۱۳۲۰۱۵۷	۲۸۸۰۸۸۳
گیلان	۳۰۸۵۷	۷۰۱۹۰	۱۳۰	۷۰۰۶۰
لرستان	۱۰۱۰۶۶۳	۴۷۱۰۴۵۹	۱۰۶۰۰۶۳	۳۶۵۰۳۹۶
مازندران	۲۷۰۹۸۸	۵۴۰۶۷۹	۱۰۹۹۷	۵۲۰۶۸۲
مرکزی	۴۱۰۳۶۲	۳۶۳۰۸۷۸	۶۵۰۵۱۵	۲۹۸۰۳۶۲
هرمزگان	۲۰۲۷۸	۱۴۰۴۷۸	۱۴۰۰۴۴	۴۳۴
همدان	۶۰۰۷۲۷	۴۳۰۰۰۳۵	۷۳۰۱۹۰	۳۵۶۰۸۴۶
یزد	۱۵۰۵۴۴	۸۰۰۷۱	۸۰۰۵۳	۱۸

۹- تعداد بهره‌برداری‌های دارای دام سبک و تعداد دام آن‌ها در روز آمارگیری بر حسب استان (رأس)

استان	تعداد بهره‌برداری	تعداد دام		
		کل	گوسفند و بره	بز و بزغاله
کل کشور	۱۰۱۶۲۸۰۴	۵۳۰۱۴۹۶۷	۳۹۰۲۲۷۸۴۳	۱۳۷۸۷۰۱۲۴
آذربایجان شرقی	۵۱۹۴۰	۲۵۵۷۹۹۳	۲۳۳۰۰۰۶۹	۲۲۷۹۲۴
آذربایجان غربی	۴۹۵۶۱	۳۰۹۴۴۴۲	۲۸۸۴۱۹۵	۲۱۰۲۴۸
اردبیل	۲۴۳۹۶	۱۷۵۱۴۷۴	۱۵۷۳۵۸۹	۱۷۷۸۸۵
اصفهان	۳۲۷۲۷	۱۶۶۳۸۱۹	۱۳۳۸۹۳۵	۳۲۴۸۸۴
البرز	۳۰۴۳	۴۵۵۲۸۶	۴۲۴۰۱۷۱	۳۱۰۱۱۵
ایلام	۱۷۰۲۹۵	۱۰۲۶۳۱۱۶	۱۰۳۲۰۱۱۳	۲۳۱۰۰۳
بوشهر	۱۲۰۲۱۹	۶۵۷۰۹۳	۲۶۹۰۸۸۲	۳۸۷۰۲۱۱
تهران	۸۲۰۸	۱۰۴۴۰۳	۱۰۲۲۵۷۰	۸۱۰۸۳۳
چهارمحال و بختیاری	۲۴۵۴۱	۱۳۳۶۶۶۲	۸۴۸۸۶۹	۴۸۷۷۹۳
خراسان جنوبی	۵۲۷۸۳	۱۰۲۵۲۸۵۶	۷۰۴۶۷۶	۵۴۸۰۱۸۰
خراسان رضوی	۱۲۱۶۷۹	۳۳۱۶۸۲۲	۲۹۴۶۶۵۹	۳۷۰۰۱۶۳
خراسان شمالی	۳۵۰۱۸۸	۱۳۷۸۷۳۸	۱۰۲۷۹۹۲۰	۹۸۰۸۱۸
خوزستان	۵۷۵۴۹	۳۹۳۰۹۴۸	۲۶۱۱۰۱۵۱	۱۳۱۹۷۹۷
زنجان	۱۸۴۱۲	۸۰۲۶۵۳	۷۱۹۶۸۷	۸۲۰۹۶۶
سمنان	۱۸۰۶۲۵	۲۰۲۱۷۰۵	۱۷۳۸۰۲۶۷	۲۸۳۰۴۳۸
سیستان و بلوچستان	۱۲۹۰۳۶۹	۲۳۵۳۵۳۶	۸۰۵۰۹۸۹	۱۵۴۷۵۴۸
فارس	۸۶۰۱۳۹	۶۰۱۶۰۷۷۳	۳۵۴۸۰۵۹۲	۲۰۶۱۲۰۱۸۱
قزوین	۱۱۰۲۴۵	۸۳۵۵۴۷	۷۷۶۳۵۲	۵۹۰۱۹۵
قم	۴۰۷۸	۳۴۹۶۵۷	۲۹۲۵۸۷	۵۷۰۷۰
کردستان	۲۲۵۵۴	۹۴۷۷۲۰	۸۴۳۵۸۵	۱۰۴۰۱۳۵
کرمان	۱۱۳۰۱۳۲	۴۳۳۴۳۱۲	۲۳۶۵۶۷۸	۱۹۶۸۶۳۳
کرمانشاه	۳۰۵۵۸	۱۴۸۹۷۲۵	۱۳۱۳۰۹۶۰	۱۷۵۷۶۵
کهگیلویه و بویراحمد	۲۰۰۱۹۸	۱۰۲۵۸۰۵۰۷	۵۶۸۰۸۱۹	۶۸۹۶۸۸
گلستان	۳۰۳۴۱	۱۵۷۸۴۴۹	۱۰۴۱۷۰۰۰	۱۶۱۰۴۴۹
گیلان	۱۱۵۴۶	۴۹۳۰۱۴۸	۴۵۱۰۴۶۷	۴۱۰۶۸۱
لرستان	۲۹۷۹۵	۱۵۳۵۵۶۸	۱۰۸۲۰۷۷۳	۳۵۲۰۷۹۵
مازندران	۲۵۸۵۷	۱۰۱۴۲۸۷۸	۱۰۸۳۲۰۹	۵۹۰۶۶۸
مرکزی	۲۲۰۱۹۶	۱۰۲۴۸۳۰۹	۱۰۱۷۰۴۹۰	۷۷۰۸۱۸
هرمزگان	۴۸۷۹۵	۹۰۰۵۱۳	۱۴۴۸۶۳	۷۵۵۰۶۵۰
همدان	۲۸۶۸۸	۱۰۱۱۶۹۱۵	۱۰۶۴۳۶۴	۵۲۰۵۵۱
یزد	۲۰۰۱۴۶	۶۸۱۰۴۰۳	۴۷۳۰۳۶۵	۲۰۸۰۳۷

۱۰- تعداد بهره‌برداری‌های دارای دام سنگین و تعداد دام آن‌ها در روز آمارگیری بر حسب استان (رأس)

استان	تعداد بهره‌برداری	تعداد دام سنگین			
		کل	گاو و گوساله	گاو میش و بچه گاو میش	شتر و بچه شتر
کل کشور	۵۳۲۰۷۲۵	۵۰۴۸۳۰۳۷۷	۵۱۴۷۰۳۸	۱۴۸۹۵۸	۱۸۷۳۸۰
آذربایجان شرقی	۴۸۲۸۲	۳۴۴۰۹۱۳	۳۲۷۹۴۹	۱۶۷۸۴	۱۸۰
آذربایجان غربی	۵۱۰۳۴۳	۲۷۷۰۹۲۵	۲۶۹۳۴۲	۸۲۱۶	۳۶۷
اردبیل	۲۳۰۶۶۶	۱۷۹۰۵۸۰	۱۷۳۸۲۵	۵۴۹۸	۲۵۷
اصفهان	۱۳۰۵۱۱	۵۶۱۰۸۰۸	۵۵۵۵۱۴	۵۶۲	۵۷۳۲
البرز	۱۰۱۹۴	۱۲۸۰۲۸۹	۱۲۸۱۴۹	۰	۱۴۰
ایلام	۵۰۰۸۴	۲۳۰۰۱۶	۲۲۸۹۲	۱۱۹	۵
بوشهر	۲۰۵۶۲	۲۹۰۷۹۶	۲۶۹۳۹	۲۰۵	۲۶۵۲
تهران	۴۰۱۳۷	۶۹۸۰۴۲۸	۶۹۵۸۸۴	۱۸۲۸	۷۱۶
چهارمحال و بختیاری	۹۰۸۳۰	۶۸۰۳۹۴	۶۸۱۴۸	۸۶	۱۶۰
خراسان جنوبی	۶۰۶۱۷	۶۲۰۶۸۷	۳۰۲۲۴	۰	۳۲۰۴۶۳
خراسان رضوی	۲۲۰۹۱۲	۲۷۱۰۷۶۵	۲۶۲۷۰۴	۶۹	۸۰۹۹۲
خراسان شمالی	۱۰۰۸۷۷	۴۵۰۴۸۵	۴۳۸۳۲	۷۷	۱۰۵۷۶
خوزستان	۴۱۰۴۴۸	۳۵۴۰۲۶۷	۲۴۸۹۵۲	۱۰۰۰۶۲۰	۴۰۶۹۴
زنجان	۱۳۰۷۰۹	۸۲۰۸۶۴	۸۲۵۶۴	۲۹۹	۰
سمنان	۳۰۷۷۷	۱۰۴۰۶۸۴	۹۴۱۱۰	۴۲۵	۱۰۰۱۴۹
سیستان و بلوچستان	۲۲۰۱۹۶	۱۴۸۰۰۲۷	۹۳۵۲۹	۸۲۶	۵۳۰۶۷۱
فارس	۱۱۰۱۶۱	۱۹۷۰۰۳۵	۱۹۰۰۰۲۱	۳۰۵۵	۳۰۹۵۹
قزوین	۸۰۱۶۵	۲۰۴۰۲۳۵	۲۰۳۸۵۰	۱۱۶	۲۶۹
قم	۲۰۱۰۶	۸۳۰۳۸۲	۸۰۶۲۸	۰	۲۰۷۵۴
کردستان	۲۲۰۰۹۵	۹۷۰۷۸۷	۹۷۵۴۸	۲۳۹	۰
کرمان	۳۱۰۳۹۴	۱۷۹۰۵۸۷	۱۵۶۳۴۵	۹۵۹	۲۲۰۲۸۲
کرمانشاه	۱۶۰۳۹۷	۹۸۰۲۷۴	۹۷۸۵۶	۴۱۸	۰
کهگیلویه و بویراحمد	۶۰۴۹۲	۲۵۰۷۷۲	۲۵۷۷۲	۰	۰
گلستان	۲۲۰۸۶۴	۱۵۵۰۷۰۷	۱۴۸۸۷۸	۱۲۲۴	۵۰۶۰۵
گیلان	۵۴۰۷۶۸	۲۴۸۰۸۱۳	۲۴۴۳۴۸	۴۴۶۵	۰
لرستان	۱۷۰۶۹۸	۹۶۰۹۲۳	۹۶۵۹۹	۳۲۵	۰
مازندران	۲۴۰۰۳۴	۳۲۹۰۴۶۳	۳۲۸۰۰۲۸	۱۴۳۵	۰
مرکزی	۸۰۷۹۱	۱۵۶۰۶۲۴	۱۵۶۵۲۸	۰	۹۵
هرمزگان	۱۱۰۳۳۰	۵۷۰۳۴۱	۳۶۸۵۷	۸۳۹	۱۹۰۶۴۵
همدان	۱۲۰۰۸۲	۸۰۰۷۲۷	۸۰۵۲۱	۲۰۶	۰
یزد	۲۰۲۱۳	۸۹۰۷۷۹	۷۸۶۹۹	۶۳	۱۱۰۰۱۶